

Statens vegvesen

Vedlegg 1 – Høringsnotat

Implementering av fire vedtatte Kommisjonsforordninger, henholdsvis:

Forordningene (EU) 2016/1788 og (EU) 2016/1789 vedrørende traktor. Forordningene (EU) 2016/1824 og (EU) 2016/1825 vedrørende motorsykkel.

Høring om forslag til endringer i forskrift 1. juni 2016 nr. 561 om godkjenning av traktor og tilhenger til traktor. Høring om forslag til endringer i forskrift 1. juni 2016 nr. 560 om godkjenning av moped og motorsykkel.

Vegdirektoratet
Trafikant- og kjøretøyavdelingen
30. november 2016

0. Innledning og oversikt

Vegdirektoratet sender på høring forslag til endringer i forskrift 1. juni 2016 nr. 561 om godkjenning av traktor og tilhenger til traktor og forslag til endringer i forskrift 1. juni 2016 nr. 560 om godkjenning av moped og motorsykkel.

Bakgrunnen for endringene er at det er vedtatt fire nye forordninger, som Norge i henhold til EØS-avtalen er forpliktet til å implementere i norsk regelverk.

De vedtatte forordningene er:

- **Delegert kommisjonsforordning (EU)2016/1788 av 14. juli 2016** om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 167/2013 hva angår listen over krav til EU-typegodkjenning og om endring og rettelse av delegert kommisjonsforordning (EU) nr. 1322/2014, delegert kommisjonsforordning (EU) 2015/96, delegert kommisjonsforordning (EU) 2015/68 og delegert kommisjonsforordning (EU) 2015/208 når det gjelder kjøretøyskonstruksjon og generelle krav, miljø- og fremdriftsyttelse, bremsekrav og kjøretøyets funksjonelle sikkerhet
- **Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2016/1789 av 7. september 2016** om endring av forordning (EU) 2015/504 med hensyn til administrative krav for godkjenning og markedsovervåking av jord- og skogbrukstraktorer
- **Delegert kommisjonsforordning (EU) 2016/1824 av 14. juli 2016** om endring av delegert forordning (EU) nr. 3/2014, delegert forordning (EU) nr. 44/2014 og delegert forordning (EU) nr. 134/2014 når det gjelder krav til henholdsvis kjøretøyets funksjonelle sikkerhet, kjøretøyskonstruksjon og generelle krav samt miljøprestasjoner og fremdriftsyttelse
- **Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2016/1825 av 6. september 2016** om gjennomføring av europaparlamentets- og rådsforordning (EU) nr. 168/2013 med hensyn til de administrative bestemmelser for godkjenning og markedsovervåking av kjøretøy med to eller tre hjul og firehjuls motorsykler

Alle de fire forordningene omhandler det harmoniserte typegodkjenningsregelverket for traktor og motorsykkel, og oppdaterer/videreutvikler tekniske og administrative krav. De tekniske kravene retter seg i hovedsak mot de som produserer kjøretøy (industrien), og i liten grad mot importørleddet. Markedsovervåkningsbestemmelsene vil omfatte alle kjøretøy i Norge.

Forordningene er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtalen, og det tas forbehold om at dette blir gjort.

Høringen skal informere om implementeringen i norsk rett og gi høringsinstansene anledning til å kommentere forskriftsforslaget.

Forskriftene finnes på internettsiden www.lovdato.no. Forordningene finnes bl.a. på EU sine hjemmesider: https://ec.europa.eu/growth/sectors/automotive/legislation_en.

1. Implementering av Kommisjonsforordning (EU) 2016/1788

Forordning (EU) 2016/1788 medfører en rekke endringer i traktorforordning (EU) nr. 167/2013 samt tilhørende delegerte forordninger 1322/2014 (vedr. traktorens konstruksjon og generelle krav for godkjenning), forordning 2015/96 (vedr. krav til miljø), forordning 2015/68 (vedr. bremses) og forordning 2015/208 (vedr. funksjonell sikkerhet). I dette notatet vil de viktigste av disse bli omtalt.

Forordning 2016/1788 vedlegg I medfører følgende endringer i forordning (EU) 167/2013 vedlegg I:

- Krav om speedometer skal henføres til delegert rettsakt 2015/208
- Det blir krav til speil på traktor T3a
- Det blir krav til lys og lyssignal iht. ECE-regulativer 3, 5, 19, 31, 37, 38, 99, 112 og 113
- Det blir krav om ballast når det gjelder traktortypene T3a og T3b
- Krav til dekk nå blir gjort gjeldende for Ca og Cb
- Krav til at mekaniske koblinger også gjelder for T3b.

Forordning (EU) 2016/1788 vedlegg II medfører endringer i en rekke av vedleggene til delegert forordning 1322/2014 vedrørende traktorens konstruksjon. Det viktigste er at adgangen til å bruke virtuell prøvemethode utvides. I hovedsak kan virtuell testmetode brukes når det gjelder dimensjoner som eksempelvis plassering av lys, adgangsforhold ved førerplass og synsfelt. Av instruksjonsboken skal det fremgå hvordan trepunktsoppheng skal brukes. Videre blir det forbedret krav til måleutstyret som skal brukes til å måle støy i kupeen samt bedre godkjenningskrav til sete i traktor. Kravene til betjeningsanordninger når det gjelder virtuelle terminaler er flyttet forordning 2015/208 til forordning 1322/2014 vedlegg XXIII. Endelig blir det krav om at alle traktorer med førerhus uansett klasse skal beskyttes mot farlige stoffer.

Forordning (EU) 2016/1788 vedlegg III medfører endringer i forordning 2015/96 vedlegg IV når det gjelder utslipp. Kravene for traktor skal nå være lik kravene som gjelder for ikke-veigående maskiner, dvs. at direktiv 97/68/EF (alt. ECE-regulativ 96) skal være oppfylt. Videre er det i vedlegg IV oversikt over hvilke alternative typegodkjenninger som skal aksepteres når det gjelder motorer.

Forordning 2016/1788 vedlegg IV medfører diverse endringer i vedleggene til forordning 2015/68. Av disse nevnes at krav til førerhus nå skal være i henhold til standard EN 15695-1:2009. Det blir krav til at utstyr vedrørende motorstyring, lys og klimaanlegg i traktor er i samsvar med kravene som fremgår av forordning (EU) 1322/2014. Det samme vil gjelde utstikkende kanter på traktoren. Det er videre krav til oppvarming og nedkjøling av traktorens førerhus slik at disse er i samsvar med forordning 1322/2014, samt at det er fastsatt krav til plassering av kjennemerke. Det er innført krav om at drivstofftanken skal være i henhold til

kravene som fremgår av ECE-reg.nr. 34. Det er også foretatt justering av lasteplanet lengde på T2 traktor på grunn av dens spesielle konstruksjon. Endelig er det gjort endringer som gjelder bremsesystemer med krav om at testing av bremsesystemer skal utføres slik som beskrevet i seneste utgave av ECE-reg. nr. 13. Dette gjelder både hvordan bremsesystemene skal testes og hvordan bremsesystemet skal være montert

Forordning (EU) 2016/1788 vedlegg V medfører diverse endringer i vedleggene til forordning 2015/208. Dette gjelder oppdateringer av ECE-regulativer for lys på traktor og krav til hvordan man beregner teoretisk hastighet (med en presisering at dette ikke gjelder traktorer med stålbelter). Videre blir det krav til at det ikke skal være nødvendig å påføre styret en kraft som overstiger 40 daN dersom et av systemene svikter. Endelig blir det endrede krav når det gjelder sikt til siden og bak, som kan kombineres med direkte og indirekte sikt samt krav til innredning i traktoren.

Forordning (EU) 2016/1788 vedlegg X gir en ny definisjon av og krav til «virtuelle terminaler» i traktoren. Slike system skal gi føreren nødvendig informasjon om kjøretøyet, og være plassert slik at de forstyrrer føreren så lite som mulig. Videre er det krav om at bilbelter skal være i henhold til spesifikasjonene som fremgår av forordning 1322/2014 artikkel 21.

Norge har deltatt i arbeidsgrupper (TCVA) forut før vedtagelsen av forordningen.

Forordningen ble vedtatt den 14. juli 2016 og kom til anvendelse i EU den 16. oktober 2016.

2. Implementering av Kommisjonsforordning (EU) 2016/1789

Gjeldende godkjenningssystemer for traktor består av rammeforordning (EU) nr. 167/2013 samt utfyllende, delegerede forordninger. En av disse, forordning (EU) 2015/504, omhandler administrative krav og bestemmelser om markedsovervåking, herunder maler/prosedyrer som skal følges i forbindelse med typegodkjenning av traktor.

Forordning (EU) 2016/1789 endrer forordning (EU) 2015/504, og hensikten er bl.a. å gjøre maler/prosedyrer klarere, enklere og mer anvendelige.

Forordning (EU) 2016/1789 medfører bl.a. følgende endringer i vedlegg I til 2015/504:

- Kjøretøy i klasse T2, T3 og T4.3 - med førerhytter som har automatiske låsesystemer, og som er slik konstruert at den kan klappes sammen - må ha en attest fra fabrikanten om at testen som er utført på hytten er i samsvar med det som fremgår av forordning (EU) 1322/2014.
- Forordningen opplister hvilke systemer og komponenter som skal være EU-typegodkjent.
- Ved godkjenning av traktor må det fremlegges et opplysnings skjema med relevante fakta. Det blir nå ytterligere krav til opplysninger i skjemaene, bl.a. vedrørende bremsesystemer på traktoren.
- For å forbedre identifikasjon av hvilken klasse og underklasse kjøretøyet tilhører må kjøretøyet største og minste sporvidde oppgis, samt opplysninger om dekk-kombinasjon.
- Det blir krav om at maksimal belastning på trepunkts oppheng oppgis.

For å gi fabrikanter og myndigheter tilstrekkelig tilpasningstid, vil endringene i forordningen først bli gjeldende for nye kjøretøy som registreres fra 1. januar 2018.

Norge har deltatt i arbeidsgrupper (TCVA) forut før vedtagelsen av forordningen.

Forordningen ble vedtatt 7. september 2016, og kom til anvendelse i EU fra 14. oktober 2016.

3. Implementering av Kommisjonsforordning (EU) 2016/1824

Forordning (EU) 2016/1824 medfører en rekke endringer i motorsykkelforordningen 168/2013, samt tilhørende delegerert forordning nr. 3/2014 (gjelder kjøretøyets funksjonelle sikkerhet), forordning nr. 44/2014 (kjøretøykonstruksjon) og forordning 134/2014 (miljøprestasjoner og fremdriftsyttelse). I dette notatet vil *de viktigste* endringene bli omtalt.

Forordning 2016/1824 vedlegg I medfører følgende endringer i vedleggene til forordning 3/2014:

- Vedlegg I angir oppdatert liste over ECE-regulativer som er obligatorisk å bruke
- Vedlegg IV Dersom det er innebygget RESS (rechargeable energy storage system) som medfører at kjøretøyet kan lades opp eksternt av føreren, skal kjøretøyet ikke kunne bevege seg med eget fremdriftssystem så lenge den er fysisk tilkoblet en stikkontakt. Videre skal det ikke være mulig å aktivere kjøretøyet til å kjøre bakover under kjøring fremover da dette kan medføre kraftig oppbremsing eller blokkering av hjulene.
- Vedlegg VII Sikkerhetsruter skal være typegodkjent i henhold til ECE-reg. nr. 43.
- Vedlegg VIII om krav til symboler slik som form og tykkelse på streker.
- Vedlegg IX vedr. kobling av kjørellys. Videre at baklys som kan godkjennes for kjøretøy i klasse L skal typegodkjennes iht. ECE-reg. 23, sidemarkeringslys etter ECE-reg. 91.
- Vedlegg XV Dekk som monteres på kjøretøyet, inkl. reservehjul, skal være typegodkjent iht. ECE-reg. nr. 75. Alternativt kan det monteres dekk som er typegodkjent iht. direktiv 92/23/EØF og forordning 661/2009 eller ECE-reg. 106. Videre er det generelle krav til montering av dekk slik som plass i hjulhuset for dekk.
- Vedlegg XVI har krav til kjennemerkets plassering
- Vedlegg XVIII sier at det er tillatt å justere tenningsegenskapene for å begrense hastigheten på kjøretøyet.
- Vedlegg XIX har krav om at alle kjøretøyer i klasse L1e-A og sykler med pedaler i klasse L1e-B skal konstrueres slik at de er i overensstemmelse med nærmere angitte krav og testmetoder i ISO standard 4210:2014.

Forordning 2016/1824 vedlegg II medfører følgende endringer i vedleggene til forordning 44/2014:

Vedlegg I inneholder oppdatert liste over ECE-regulativer som skal brukes. Videre er det endringer når det gjelder hvordan stempel og sylinder skal betegnes. Videre er det krav om at en eventuell pakning mellom sylinderens endeflate og veivhuset etter montering ikke skal

være større enn 0,5 mm. Videre er det krav om hvordan CVT-dekselet (trinnløs girskifting) skal vært montert. For klasse L3e-A1 og L4e-A1 er det krav til montering av insugningsmanifolden. Videre at komponenter skal være merket.

- Vedlegg III inneholder krav til typegodkjenning. Videre om krav til betegnelser knyttet til avgass.
- Vedlegg VIII inneholder krav til kjøretøyets utforming.
- Vedlegg IX inneholder krav til drivstofftanken mht. til testing.
- Vedlegg XI inneholder krav til kjøretøyets frihøyde og hvordan denne skal måles.
- Vedlegg XII har en ny tabell vedrørende OBD II-funksjoner med tilhørende krav.

Forordning 2016/1824 vedlegg III medfører følgende endringer i vedleggene til forordning nr. 134/2014:

- Vedlegg II inneholder beregningsmetoder for hastighet for girskifte samt beregningsmetoder for utslipp.
- Vedlegg V sier at det kun er kjøretøy i (under)klasse L3e, L4e, L5e-A, L6e-A og L7e-A som skal oppfylle krav til fordampning.
- Vedlegg X inneholder krav til utstyr som skal være montert ved testing av ytelse for å bestemme dreiemoment og nettoeffekt.

Norge har vært tilstede i arbeidsgrupper i forbindelse med utarbeidelse av endringene.

Forordningen ble vedtatt 14. juli 2016 og kom til anvendelse i EU den 16. oktober 2016.

4. Implementering av Kommisjonsforordning (EU) 2016/1825

Forordning 2016/1825 omhandler krav til typegodkjenning av motorsykler, og medfører endringer i gjennomføringsforordning 901/2014. Sistnevnte gjelder administrative bestemmelser, samt bestemmelser om markedsovervåking av to og trehjuls motorsykler samt quadrisykler.

En viktig endring som følge av forordning 2016/1825 er at drivstofftanken nå skal kunne bli typegodkjent som en separat teknisk enhet. Det blir derfor satt inn et opplysningsskjema for dette i nytt tillegg til vedlegg I - og gjort øvrige nødvendige endringer i vedleggene IV-VIII - i forordning 901/2014.

For å gjøre det enklere for fabrikantene i forbindelse med godkjenning av kjøretøy i gruppe L6e og L7e, er det åpnet for at det kan gis flere systemgodkjenninger. Forordning 2016/1825 medfører derfor endringer i vedlegg I til forordning 901/2014 ved at det settes inn en liste som gjelder områder hvor det kan gis systemgodkjenninger. Disse endringene er:

- Tillegg 5a inneholder opplysningsskjema for EU-typegodkjenning av kjøretøyets maksimale dreiemoment og nettoeffekt
- Tillegg 8a inneholder opplysningsskjema for EU-typegodkjenning når det gjelder lyd
- Tillegg 9a inneholder opplysningsskjema for rutesystem og vindusvisker system

- Tillegg 9b inneholder opplysningsskjema når det gjelder betjeningsanordninger, kontrollamper og indikatorer
- Tillegg 11a inneholder opplysningsskjema for innfestning av bilbelter
- Tillegg 11b inneholder opplysningsskjema for styring, oppførsel i kurver mv.
- Tillegg 13a inneholder opplysningsskjema når det gjelder innvendig beskyttelse av fører og passasjer, som f.eks. krav til hodestøtter og dører
- Tillegg 20a inneholder opplysningsskjema for drivstofftank
- Tillegg 24 inneholder opplysninger hvor fabrikanten beskriver muligheten for endring av yteevnen fra underklasse (L3e/L4e)-A2 til (L3e/L4e)-A3 og omvendt

Norge har deltatt i arbeidsgrupper under utarbeidelsen av denne forordningen.

Forordningen ble vedtatt 6. september 2016, og kom til anvendelse i EU fra 16. oktober 2016. Fra 1. januar 2018 blir den obligatorisk for alle nye kjøretøy.

5. Andre opplysninger

Forordningene som foreslås implementert er vurdert relevante og akseptable for Norge av Vegdirektoratet. Da EØS-prosessen går etter Hurtigprosedyren, er forordningene ikke forelagt noe Spesialutvalg til vurdering.

Forordningene vurderes å henhøre under Gruppe 2 (rettsakter som krever forskriftsendring og som ikke griper inn i norsk handlefrihet.)

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Implementeringen av forordningene antas ikke å få økonomiske konsekvenser for private eller offentlige myndigheter i Norge. Den vil heller ikke medføre administrative konsekvenser utover det som må gjøres for å utforme endringsforskrifter.

7. Høringsfrist:

Vegdirektoratet ber om at høringsinstansenes eventuelle kommentarer til forslag til endringer gis **innen 13. januar 2017.**